

การใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*

Information Use of Undergraduates, Faculty of Arts, Silpakorn University

บุหลัน กุลวิจิตร (Bulan Kulavijit)**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศ ปัญหาการใช้สารสนเทศ และเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชาที่เรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2556 จำนวน 321 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ F-test

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อทำรายงาน ด้านความทันสมัยของสารสนเทศมีการใช้สารสนเทศที่มีอายุการผลิตตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 1 ปีมากที่สุด รองลงมาคือสารสนเทศที่มีอายุการผลิตน้อยกว่า 6 เดือน ด้านทรัพยากรสารสนเทศมีการใช้สื่อตีพิมพ์ที่เป็นหนังสือ/ตำรามากที่สุด รองลงมาคือพจนานุกรม สื่อไม่ตีพิมพ์ มีการใช้วิทยุทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ ซีดี-รอม เพื่อความบันเทิง และภาพถ่าย สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาคือฐานข้อมูลออนไลน์ที่ห้องสมุดบอกรับ ด้านเครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศมีการใช้เครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศโดย Search engine เช่น google มากที่สุด รองลงมาเป็นการเข้าถึงสารสนเทศโดยการเดินค้นหาด้วยตนเองตามชั้นหนังสือ ด้านแหล่งสารสนเทศมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน โดยใช้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุด รองลงมาการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยภายในประเทศ แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลมีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลที่เป็นอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อน แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชนมีการใช้รายการโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือวิทยุ ส่วนแหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ตมีการใช้เว็บไซต์มหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษา พบว่าด้านผู้ใช้มีปัญหาคือนักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) และนักศึกษาไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศใดบ้างที่ให้ข้อมูลได้ตรงความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ด้าน

* บทความวิจัยนี้มาจากโครงการวิจัยเรื่องการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและสร้างสรรค์จากคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

** อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Lecturer, Department of Library Science, Faculty of Arts, Silpakorn University

แหล่งสารสนเทศสถาบันมีปัญหาการใช้สารสนเทศ ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ แหล่งสารสนเทศบุคคลมีปัญหาการใช้สารสนเทศคือแหล่งสารสนเทศบุคคลมีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการทำให้ไม่เข้าใจ แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนมีปัญหาการใช้คือสารสนเทศที่นำเสนอไม่มีความเป็นกลางมากที่สุด แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตมีปัญหาคือระบบเครือข่ายช้าทำให้ดาวน์โหลดข้อมูลไม่ได้เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ข้อมูลในเว็บไซต์บางส่วนมีการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิง

ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชาพบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับการใช้สารสนเทศภาพรวม ทรัพยากรสารสนเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน พบว่า นักศึกษาสาขาเอเชียตะวันออกมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย และนักศึกษาสาขาวิชาเอเชียศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาเอเชียตะวันออก

คำสำคัญ : สารสนเทศ, การใช้สารสนเทศ

Abstract

This research entitled “Information Use of Undergraduates, Faculty of Arts, SilpakornUniversity” aims to 1) study the students’ information use 2) study their problems of information use and 3) compare information use of undergraduates, faculty of Arts, Silpakorn University by year and field of study. The population is the 321 undergraduates of the Faculty of Arts, Silpakorn University. The research tools are the questionnaire. The research data were analyzed from the tests given to the 321 sample group. The statistic analysis used descriptive statistics: percentage, mean and F-test.

The results showed that information use of undergraduates, Faculty of Arts, Silpakorn University included in the medium. The purpose of the application of entertainment / recreation as possible. The second is to make a report. To-date information about And to engage in learning, respectively. The modernization of the information with the use of information between the production from 6 months to less than 1 year at the most, followed by the information age of less than 6 months. Information resources in the use of the Printed books / textbooks as possible, followed by the dictionary. Non-Printed Medias with the use of video, most, followed by the CD-ROM for entertainment and photos with the use of electronic media, most electronic books, followed by an online database holdings. The tools to access information using tools to access information by search engine like google most minor has access to information by walking to manually search the bookshelves. The sources

of information are used to institutional sources. The central library of SilpakornUniversity, followed by the use of local libraries. Individual sources of information, the use case is most instructors, followed by a sources of media with the use of television, followed by the radio. The sources of the Internet is the most SilpakornUniversity website, followed by the central library of SilpakornUniversity website.

The problems with information using are as follows: the information of the user, the problem is lack of knowledge and skills to students searched online bibliography (OPAC) and students do not know what sources to meet their information needs, followed by the students' lack of knowledge and skills in the online database. The sources of information include institutions have inadequate resources most, followed by the information sources without information they need. Individual sources of information is a source of information individuals have a limited time to provide the most, followed by the use of technical jargon is not understood. Media sources have problems using information presented is not the most neutral. Sources of information, the Internet is a network slow download is not the most problems, followed by information on some of the changes cause problems in a reference.

The test, the difference in the application of the students by year and field of study that students with class differences in the application of different shows that students and 3rd year students at four levels. Use case overview information resources and the tools used to access information over the second year students, students with different majors have found that east asian languages students are using resources more students practical thailand and students of asian studies, the use of information than students of east asian languages.

Keywords : Information, Information use

บทนำ

ในปัจจุบันนโยบายทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มียุทธศาสตร์การพัฒนาคณะรัฐมนตรีแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชน ประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2555 : 11)เพื่อพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงนักศึกษาจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศในการศึกษาและปัจจุบันมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ตามสภาพการที่เป็นอยู่จริงและสามารถแก้ปัญหาในเรื่องต่างๆได้อย่างมีเหตุผล โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่ตนศึกษาสิ่งที่จะทำให้เกิดการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียนมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับ

องค์ประกอบหลายประการเช่นแหล่งสารสนเทศทรัพยากรสารสนเทศตลอดจนตัวผู้ศึกษาหรือผู้ใช้สารสนเทศและสิ่งแวดล้อมของผู้ใช้สารสนเทศดังนั้นการศึกษาการใช้สารสนเทศจึงถือเป็นกิจกรรมที่จำเป็นเพราะความหลากหลายของรูปแบบและแหล่งสารสนเทศตลอดจนลักษณะส่วนตัวของผู้ใช้ที่แตกต่างกันเช่นชั้นปี สาขาวิชาที่เรียนซึ่งบริบทของผู้ใช้ที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการใช้สารสนเทศประกอบกับผู้ใช้สารสนเทศในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมสารสนเทศ(Information society)ที่มีการผนวกกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร เช่น การสื่อสารดาวเทียม การสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น ที่นำมาใช้ร่วมกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้การกระจายสารสนเทศจากบุคคลในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคมไปสู่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งในสังคมและวัฒนธรรมเดียวกันและต่างสังคมและต่างวัฒนธรรมปราศจากข้อจำกัดของระยะทางและเวลา มนุษย์สามารถแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น ข่าวประจำวัน ความรู้รอบตัว(วนิดา ตรีสวัสดิ์ 2547: 40) สิ่งที่มาคือมีเนื้อหาที่เป็นดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น อินเทอร์เน็ตทำให้การเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายส่งผลให้การเรียนรู้เปลี่ยนไป ณ วันนี้การเรียนรู้ต่างๆ สามารถหาได้ไม่ยาก ช่วงเวลาของการเรียนรู้สั้นลง วิธีการเรียนรู้แบบใหม่เพื่อให้เกิดการศึกษาในแบบอัตโนมัติ เพราะสามารถเรียนรู้ในเวลาที่เร็วขึ้น รูปแบบการศึกษาในอนาคตนั้นจะผูกพันกับดิจิทัลมากขึ้นเรื่อยๆ (เย็น ภู่วรรณ 2552 : 112) เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัลดังนั้นความต้องการใช้สารสนเทศของบุคคลแต่ละกลุ่มจึงมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อทราบข้อมูลข่าวสาร และเพื่อความบันเทิงจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศของนักศึกษา พบว่า การใช้สารสนเทศของแต่ละคนแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศ โดยงานวิจัยของ ดวงใจ วงษ์เศษ (2554) พบว่า อาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาและการใช้สารสนเทศเพื่อการติดตามความรู้ความสนใจส่วนบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและน้อยที่สุดคือเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยสำหรับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ช่างทอง(2554) ศึกษารูปแบบพฤติกรรมสารสนเทศของเยาวชนไทยจากการใช้ทฤษฎีฐานราก พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ต้องการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เพื่อความบันเทิง เพื่อการติดตามนักร้องนักแสดงที่ยึดถือเป็นแบบอย่าง เพื่อสุขภาพ และเพื่อทราบข่าวสารดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของนักศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษา จึงมีความสำคัญที่ทำให้ได้ทราบถึงลักษณะการใช้สารสนเทศของนักศึกษาทั้งในด้านทรัพยากรสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการใช้สารสนเทศ ทั้งนี้เพราะสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังทำให้ทราบถึงความต้องการในการใช้สารสนเทศในอนาคตได้ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการด้านการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นเพื่อสามารถพัฒนาการเรียนการสอน และการจัดการด้านสารสนเทศของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในด้านการใช้สารสนเทศ รวมทั้งปัญหาการใช้สารสนเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอน และจัดการสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้ของนักศึกษา และสามารถสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร จำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชาที่เรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศและปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ของปีการศึกษา 2556 ตามความเป็นจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้กรอบแนวคิดจากการศึกษาพฤติกรรม การใช้สารสนเทศของผู้ใช้ของ Needham(1981: 38-41), Wilson (2000 : 53) , จีวรธรรม ภักดีบุตร (2536) และ สมพร พุทธาพิทักษ์ผล (2553 : 14) ที่ให้ข้อสังเกตที่สอดคล้องกันว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใช้ จำแนกได้ 2 ด้าน คือ

1. ด้านตัวผู้ใช้สารสนเทศ เป็นปัจจัยสำคัญและมีอิทธิพลในการลดหรือกระตุ้นการใช้อินเทอร์เน็ตซึ่ง ได้แก่ ลักษณะเฉพาะบุคคล ซึ่งแสดงลักษณะของบุคคลนั้น เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชา ประสบการณ์ รายได้ เชื้อชาติ เป็นต้น
2. ด้านการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต ความทันสมัยของสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับชั้นปี และสาขาวิชา ตัวแปรตาม ได้แก่ วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศ ความทันสมัยของสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศ นอกจากนี้ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรประกอบด้วยปัญหาด้านผู้ใช้สารสนเทศ และปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามซึ่งทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามรวมทั้งหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2- 4 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีวิชาเอกทุกสาขาวิชาทั้งหมด 13 สาขาวิชา รวมจำนวน 1,885 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2- 4 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกสาขาวิชาที่สุ่มมาจากประชากร การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์มาตรฐานตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 321 คน ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2- 4 คณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรทำ จำนวน 321 ชุด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F – test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

นักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 36.4 เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาภูมิศาสตร์ ร้อยละ 47.6 รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 33.4 จำแนกตามสาขาวิชาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาเอเชียศึกษา ร้อยละ 41.6 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีน้อยที่สุด ร้อยละ 30.2 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ไทย ร้อยละ 50

2. การใช้สารสนเทศของนักศึกษา

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อทำรายงาน และมีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศเพื่อทำสารนิพนธ์น้อยที่สุด

ด้านความทันสมัยของสารสนเทศมีการใช้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้สารสนเทศที่มีอายุการผลิตตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 1 ปีมากที่สุด รองลงมาคือสารสนเทศที่มีอายุการผลิตน้อยกว่า 6 เดือน และอายุการผลิตตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด

ด้านทรัพยากรสารสนเทศมีการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดย่อยของทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า

สื่อตีพิมพ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่อตีพิมพ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการใช้หนังสือ/ตำรามากที่สุด และเอกสารจดหมายเหตุมีการใช้น้อยที่สุด

สื่อไม่ตีพิมพ์ นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่อไม่ตีพิมพ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการใช้วีดิทัศน์มากที่สุด และซีดี-รอม ประกอบการเรียนมีการใช้น้อยที่สุด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด และฐานข้อมูลกฤตภาคออนไลน์มีการใช้น้อยที่สุด

นอกจากนี้ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดอันดับความสำคัญของการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศ อันดับที่ 1 ได้แก่ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยให้เหตุผลที่เชื่อว่าสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีความสะดวกในการเข้าใช้ (37) ข้อมูลที่น่าสนใจ (13) และข้อมูลที่น่าสนใจมีความทันสมัย (5) อันดับที่ 2 ได้แก่ สื่อตีพิมพ์ โดยให้เหตุผลที่เชื่อว่าเพื่อใช้ประกอบการศึกษาและอ้างอิงเนื่องจากข้อมูลมีความน่าเชื่อถือกว่าสื่อประเภทอื่นๆ (11) สื่อตีพิมพ์สามารถพกพาไปได้ทุกที่ (8) และสื่อตีพิมพ์สามารถสัมผัสได้ (5) และอันดับที่ 3 ได้แก่ สื่อไม่ตีพิมพ์ โดยให้เหตุผลที่เชื่อว่าสื่อไม่ตีพิมพ์สามารถสร้างแรงบันดาลใจและใช้อ้างอิงการทำรายงานได้ (18) และทำให้เห็นภาพและได้ยินเสียงชัดเจน (3)

ได้ตรงความต้องการมากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ และนักศึกษาไม่ทราบว่าจะใช้ทางเลือกใดในการสืบค้นเป็นปัญหาน้อยที่สุด

ด้านแหล่งสารสนเทศนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายละเอียดย่อยของปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า

แหล่งสารสนเทศสถาบัน นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศสถาบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศสถาบัน ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งสารสนเทศไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ และแหล่งสารสนเทศอยู่ไกลไม่สะดวกในการเข้าใช้มีปัญหาน้อยที่สุด

แหล่งสารสนเทศบุคคล นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งสารสนเทศบุคคลมีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการทำให้ไม่เข้าใจ และเข้าถึงได้ยากมีปัญหาน้อยที่สุด

แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาการใช้เกี่ยวกับสารสนเทศที่นำเสนอไม่มีความเป็นกลางมากที่สุด และเนื้อหาที่นำเสนอขาดความถูกต้องไม่ตรงกับความเป็นจริงมีปัญหาน้อยที่สุด

แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระบบเครือข่ายช้าทำให้ดาวน์โหลดข้อมูลไม่ได้เป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ข้อมูลในเว็บไซต์บางส่วนมีการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิงและยูอาร์แอลของเว็บไซต์ที่มีสารสนเทศที่ต้องการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการใช้งานมีปัญหาน้อยที่สุด

4. การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชา

ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชา พบว่า นักศึกษามีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน เมื่อทดสอบนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับการใช้สารสนเทศภาพรวม ทรัพยากรสารสนเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน พบว่า นักศึกษาสาขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย และนักศึกษาสาขาวิชาเอเชียศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีหัวข้อและประเด็นสำคัญในการอภิปรายดังนี้

1. การใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีดังนี้

1.1 ด้านวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศเพื่อความบันเทิง/พักผ่อนหย่อนใจ เพื่อทำรายงาน เพื่อทราบข้อมูลข่าวสารทันสมัย และเพื่อประกอบการเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมออนไลน์นักศึกษาส่วนใหญ่มีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไวใช้งาน เช่น มีคอมพิวเตอร์และสามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ ประกอบกับค่านิยมสังคมปัจจุบันที่เกิดเครือข่ายสังคมออนไลน์และการมีกลุ่มเครือข่ายที่มีความสนใจร่วมกัน ดังนั้นสถานการณ์ของสังคมเหล่านี้จึงส่งผลให้นักศึกษาเกิดความต้องการใช้สารสนเทศเพื่อตอบสนองความสนใจของตนเอง เช่น เพื่อความบันเทิง การติดตามนักร้องนักแสดงที่ยึดถือเป็นแบบอย่าง สุขภาพ ข่าวสาร เป็นต้น ซึ่งความต้องการใช้สารสนเทศเหล่านี้เป็นความต้องการใช้สารสนเทศที่นอกเหนือไปจากสถานการณ์ด้านการเรียน (จุฑารัตน์ ช่างทอง 2554 : 129) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา สาลี (2551) และ จิรศักดิ์ จันทัน (2550) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศในระดับมาก ได้แก่ เพื่อความบันเทิงและทราบข่าวสารทันสมัย รองลงมาใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการเรียนและเพื่อทำรายงาน

1.2 ด้านความทันสมัยของสารสนเทศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัยโดยเป็นสารสนเทศที่มีอายุการผลิตตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปแต่ไม่เกิน 1 ปีมากที่สุด รองลงมาคือสารสนเทศที่มีอายุการผลิตน้อยกว่า 6 เดือน ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความไม่ทันสมัยอาจทำให้เกิดความผิดพลาดหรือความคลาดเคลื่อนของคำตอบที่ได้รับ ในขณะที่ความทันสมัยของสารสนเทศที่ทันเหตุการณ์จะให้คุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ใช้ ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องการสารสนเทศที่ทันสมัยนั้น หมายถึง สารสนเทศที่มีอายุภายใน 12 เดือนที่ผ่านมา(ประภาวดี สืบสนธิ์ 2546 : 298) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธ์ทิพย์ คำจันทร์ (2549) ได้ศึกษาความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พบว่านักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจมีความต้องการใช้สารสนเทศที่มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อใช้ในการเรียนการสอนและใช้ประกอบการตัดสินใจ

1.3 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้สารสนเทศด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สื่อตีพิมพ์ และสื่อไมตีพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ช่างทอง (2554), สุคนธ์ทิพย์ คำจันทร์ (2549) และ Odeh, Atif Yousef (2012) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อโสตทัศน์ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกและง่าย รวมทั้งข้อมูลที่นำเสนอมีความน่าสนใจ และข้อมูลที่นำเสนอมีความทันสมัย

เมื่อพิจารณาถึงการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.3.1 สื่อตีพิมพ์

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่อตีพิมพ์ประเภทหนังสือ/ตำรามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัญย์ คำชาย (2554) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสิ่งพิมพ์คือหนังสือ ตำรามากที่สุดและงานวิจัยของ สมคิด ดวงจักร (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทเอกสารประกอบการสอน หนังสือหรือตำรามากที่สุด ทั้งนี้เพราะหนังสือแบบเรียนและตำราเป็นหนังสือที่รวบรวมความรู้ มีสาระตรงตามที่เราได้ไว้ในหลักสูตรของแต่ละรายวิชา และนักศึกษาได้ให้เหตุผลที่เลือกใช้สื่อตีพิมพ์เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและอ้างอิงเนื่องจากข้อมูลมีความน่าเชื่อถือกว่าสื่อประเภทอื่นๆ สื่อตีพิมพ์สามารถพกพาไปได้ทุกที่ และสื่อตีพิมพ์สามารถสัมผัสได้

1.3.2 สื่อไม่ตีพิมพ์

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่อไม่ตีพิมพ์ประเภทวิทยทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ ซีดี-รอม เพื่อความบันเทิง ภาพถ่าย และซีดี-รอม ประกอบการเรียนมีการใช้น้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัญย์ คำชาย (2554) ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า นักศึกษาใช้สื่อโสตทัศนศึกษาที่มากที่สุดคือวิทยทัศน์รองลงมาได้แก่ สื่อการเรียนการสอนรายวิชาซีดี/วีซีดี/ดีวีดี (สื่อการเรียนการสอนรายวิชา) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยทัศน์เป็นสื่อที่ช่วยให้เข้าใจเรื่องที่ซับซ้อนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาได้ให้เหตุผลที่เลือกใช้สื่อไม่ตีพิมพ์ว่าสามารถสร้างแรงบันดาลใจและใช้อ้างอิงการทำการงานได้ และทำให้เห็นภาพและได้ยินเสียงชัดเจน

1.3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุพร ชูเรืองสุข (2552) ศึกษาการใช้และความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ : กรณีศึกษาหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ผู้ใช้บริการในหอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปหนังสือออนไลน์มากที่สุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ ผู้ใช้บริการต้องการความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลมากที่สุดทั้งสามารถคัดลอกมาใส่ไว้ในคอมพิวเตอร์ของตนเองสำหรับใช้งานเองในภายหลังหรือเพื่อแลกเปลี่ยนในกลุ่มเพื่อนได้ (จุฑารัตน์ ช่างทอง 2554 : 130)

1.4 ด้านเครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้เครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้เครื่องมือที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศโดย Search engine เช่น google มากที่สุด รองลงมาเป็นการเข้าถึงสารสนเทศโดยการเดินค้นหาด้วยตนเองตามชั้นหนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพล อินวาทน์ (2550) ได้ศึกษาความต้องการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า

นักศึกษาปริญญาโทส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการค้นสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต(SearchEngine) ภาษาต่างประเทศ คือ Google ในขณะที่ใช้เครื่องมือในการค้นสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Search Engine) ภาษาไทย คือ Sanook และงานวิจัยของ อุไรพร เติมเตื่อน (2550)ศึกษาการใช้และการแสวงหาสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนใช้เครื่องมือในการแสวงหาสารสนเทศโดยใช้ระบบสืบค้นข้อมูลบนเว็บ(Search engine) เช่น google, yahoo และงานวิจัยของ Head and Eisenberg (2010) ได้ศึกษาพฤติกรรมการค้นหาสารสนเทศของนักศึกษาในวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ค้นหาสารสนเทศโดยใช้ search engine เช่น google มากที่สุด รองลงมาคือ วิกีพีเดีย และค้นหาโดยถามบรรณารักษ์น้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ดังนั้นการใช้ Search Engine ในอินเทอร์เน็ตนับได้ว่าเป็นเครื่องมือช่วยค้นที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้สะดวก รวดเร็ว (น้ำทิพย์ วิภาวิน 2548 : 111)

1.5 ด้านแหล่งสารสนเทศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน และแหล่งสารสนเทศบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภนิดา จิตนุกูล (2549) ศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้ พบว่า นักศึกษาต้องการใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตมากที่สุด รองลงมาคือห้องสมุดมหาวิทยาลัยและหน่วยราชการต่างๆ และ George and others (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศ คือ ห้องสมุดและอินเทอร์เน็ตทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีความสำคัญทางการศึกษาและเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นสื่อผสม(Multi-media)ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี สถาบันการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอุดมศึกษาได้เชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้จากอินเทอร์เน็ต เช่น ฐานข้อมูลห้องสมุด วารสารและจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ บริการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และข้อมูลข่าวสารต่างๆโดยใช้บริการอินเทอร์เน็ต เช่น บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Email) บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูลด้วยโปรแกรม (FTP : File Transfer Protocal) การสนทนาทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (IRC : Internet Relay Chat) และการบริการเวิลด์ไวด์เว็บ (WWW : World Wide Web) เป็นต้น (สุธีร์ นวกุล 2540 : 90-91)

เมื่อพิจารณาถึงการใช้แหล่งสารสนเทศแต่ละประเภท สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.5.1 แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน คือ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากรและห้องสมุดมหาวิทยาลัยภายในประเทศอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัญย์ คำชาย (2554) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีการใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบันประเภทห้องสมุดในระดับมากเพื่อทำรายงาน/ทำการบ้านและอ่านหนังสือช่วงก่อนสอบโดยใช้ทั้งห้องสมุดภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และงานวิจัยของสมคิด ดวงจักร (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงพบว่า นักศึกษามีการแสวงหาสารสนเทศโดยการใช้แหล่งสารสนเทศห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมากที่สุด ทั้งนี้ นักศึกษาให้เหตุผลที่ใช้ห้องสมุดภายในมหาวิทยาลัยและห้องสมุดมหาวิทยาลัยภายในประเทศว่าเป็นแหล่งที่อยู่ใกล้ที่สุด เป็นแหล่งที่สะดวกต่อการใช้และเป็นแหล่งที่มีสื่อที่หลากหลาย

1.5.2 แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลที่เป็นอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวัณย์ คำชาย (2554) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมีการใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคลได้แก่อาจารย์ในระดับมาก และสุนัทธิพย์ คำจันทร์ (2549) ศึกษาความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศที่ต้องการใช้มากที่สุด ได้แก่ แหล่งสารสนเทศบุคคล ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เพื่อน และอาจารย์ที่ปรึกษา และงานวิจัยของ George and others (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เริ่มต้นการแสวงหาสารสนเทศด้วยการพบอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำในการสืบค้นและแนะนำแหล่งสารสนเทศ ทั้งนี้ นักศึกษาให้เหตุผลที่เลือกใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลว่าเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญและความน่าเชื่อถือ และแหล่งสารสนเทศบุคคลสามารถเข้าถึงได้สะดวก

1.5.3 แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชนที่เป็นรายการโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือวิทยุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adetoro, Niran (2011) ศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัย Tai Solarin ประเทศไนจีเรีย พบว่า มีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทวิทยุ/โทรทัศน์ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโทรทัศน์และวิทยุเป็นแหล่งสารสนเทศที่มุ่งเผยแพร่สารสนเทศ ข่าวสาร เหตุการณ์ ต่อประชาชน โดยเน้นข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ รวมทั้งสาระความรู้ในเรื่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ โดยวิธีการแพร่กระจายเสียง ภาพและตัวอักษร และเป็นสื่อที่ได้รับความสนใจมากที่สุด มีเนื้อหาที่กระชับ รวดเร็วทันใจผู้ชมและมีผลต่อการตัดสินใจ (ทันทวี สตรีภวศ์ 2550)

1.5.4 แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรในกลุ่มผู้ใช้สารสนเทศมีการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ตที่เป็นเว็บไซต์มหาวิทยาลัยศิลปากรมากที่สุด รองลงมาคือเว็บไซต์สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธ์ทิพย์ คำจันทร์ (2549) ศึกษาความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต ได้แก่ เว็บไซต์มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และเว็บไซต์หอสมุดมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียในระดับมาก ทั้งนี้ นักศึกษาให้เหตุผลว่าแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีความสะดวกในการเข้าใช้ ข้อมูลที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การลงทะเบียน ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังสามารถใช้ในการสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุด และต่ออายุการยืมหนังสือได้

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดย่อยของปัญหาการใช้สารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า

2.1 ด้านผู้ใช้

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านผู้ใช้อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) และนักศึกษาไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศใดบ้างที่ให้ข้อมูลได้ตรงความต้องการ ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์และมีการใช้เครื่องมือในการเข้าถึงสารสนเทศโดย Search engine เช่น google มากที่สุด จึงทำให้นักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) และไม่รู้จักแหล่งสารสนเทศอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ วงษ์เศษ (2554) และ อุไรพร เต็นเตือน (2550) ที่พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศส่วนใหญ่ไม่มีทักษะในการแสวงหาสารสนเทศ และงานวิจัยของ ญัฐพล รัตนวนนท์ (2550) และ ภนิดา จิตนุกูล (2549) พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศไม่ทราบว่าสืบค้นสารสนเทศได้จากที่ใด รวมทั้งไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศแหล่งใดมีข้อมูลที่เชื่อถือและอ้างอิงได้

2.2 ด้านแหล่งสารสนเทศ นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายละเอียดย่อยของปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศแต่ละประเภท พบว่า

2.2.1 แหล่งสารสนเทศสถาบัน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศสถาบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอ แหล่งสารสนเทศไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ สารสนเทศที่มีเก่าเกินไป ไม่มีการประชาสัมพันธ์ และไม่มีการนำเนื้อหาของสารสนเทศที่ยากต่อการเข้าใจมาปรับแต่งใหม่ให้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากห้องสมุดแบบดั้งเดิมที่มีเฉพาะหนังสือ นิตยสาร และวารสารฉบับพิมพ์เปลี่ยนแปลงเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้มากขึ้นอาจมีหนังสือน้อยลง และมีที่ว่างมากขึ้นสำหรับผู้ใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ มีการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ มีจอคอมพิวเตอร์ทันสมัยมากขึ้นสำหรับช่วยค้นหาข้อมูลและเรียกดูข้อมูลต่างๆ การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล

ต่างๆที่ไม่ได้จำกัดแค่สิ่งพิมพ์ซึ่งหนังสือจำนวนมากจะถูกเก็บในรูปแบบของดิจิทัลไฟล์ มีจอ TV มากขึ้นสำหรับการดูสื่อ Multimedia และอื่นๆจึงทำให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์เข้ามาน้อยลง (สุวรรณภูมิ 2553 : 20) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงใจ วงษ์เศษ (2554), สุนทยา สาลี (2551), สว่างวัลย์ ตุ๊กพิมาย (2551) และ ณัฐพล อินวณนธ์ (2550) พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้สารสนเทศ คือ แหล่งสารสนเทศสถาบันมีทรัพยากรสารสนเทศน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการสารสนเทศที่มีให้บริการมีเนื้อหาไม่ทันสมัยทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดไม่ตรงต่อความต้องการไม่ทราบถึงบริการต่างๆที่มีในห้องสมุด/สำนักวิทยบริการ

2.2.2 แหล่งสารสนเทศบุคคล

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ แหล่งสารสนเทศบุคคลมีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูลใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการทำให้ไม่เข้าใจ และเข้าถึงได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีภาระการสอนและงานวิจัยที่ต้องทำควบคู่กันจึงอาจส่งผลให้มีเวลาในการให้คำปรึกษาไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรพร เติมเตื่อน (2550) พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศส่วนใหญ่ประสบปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคลคือไม่มีเวลาให้คำปรึกษา

2.2.3 แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก คือ สารสนเทศที่น่าเสนอไม่มีความเป็นกลาง รองลงมาคือ เนื้อหาที่น่าเสนอขาดความถูกต้องไม่ตรงกับความเป็นจริงซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ที่เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง “ความเป็นกลางของสื่อฟรีทีวีในการรายงานข่าว” ทำการสำรวจระหว่างวันที่ 11 – 13 ธันวาคม 2556 จากประชาชนทั่วทุกภูมิภาค พบว่า เมื่อถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความเป็นกลางในการรายงานข่าวของสื่อฟรีทีวี ช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และ Thai PBS พบว่า ประชาชน ร้อยละ 38.13 เชื่อว่าไม่เป็นกลางในการรายงานข่าว ขณะที่ ร้อยละ 38.05 เชื่อว่ารายงานข่าวอย่างเป็นกลาง และร้อยละ 23.82 ไม่แน่ใจ/ไม่ระบุ(ศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพล 2556)

2.2.4 แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต

นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก คือ ระบบเครือข่ายช้าทำให้ดาวน์โหลดข้อมูลไม่ได้ รองลงมาคือ ข้อมูลในเว็บไซต์บางส่วนมีการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดปัญหาในการอ้างอิงและยูอาร์แอลของเว็บไซต์ที่มีสารสนเทศที่ต้องการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลาวณีย์คำชาย (2554) , สว่างวัลย์ ตุ๊กพิมาย (2551), ณัฐพล อินวณนธ์ (2550) และศิริสุภา เอมหยวก (2549) ที่พบว่า ผู้ใช้สารสนเทศมีปัญหาการใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต คือ ความล่าช้าของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ทำให้ดาวน์โหลดข้อมูลไม่ได้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทำให้บางครั้งไม่สามารถกลับสืบค้นสารสนเทศที่เคยสืบค้นได้อีก และยูอาร์แอลที่ต้องการสารสนเทศยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงบ่อย

2.3 การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชา

จากผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้สารสนเทศของนักศึกษาจำแนกตามชั้นปี และสาขาวิชาพบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีระดับการใช้สารสนเทศภาพรวม ทรัพยากรสารสนเทศ และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของ Wilson (2000 : 53) , จีวรธรรม ภักดีบุตร (2536) และ สมพร พุทธาพิทักษ์ผล (2553 : 14) ที่อธิบายว่าการใช้สารสนเทศของผู้ใช้แต่ละคนแตกต่างกันตามระดับการศึกษา นั่นคือ ความรู้ระดับต่างๆมีผลต่อพฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศ ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นอาจต้องการสารสนเทศในระดับที่ลึกซึ้ง เจาะจงเฉพาะสาขาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา สาลี (2551) ที่ศึกษาพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศแตกต่างกันโดยนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษามีพฤติกรรมการใช้สารสนเทศสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะต้องอ่านและใช้สารสนเทศจำนวนมากเพื่อทำรายงาน ทำวิจัย และเพื่อใช้ในการเพิ่มพูนความรู้และประกอบการทำงาน

ส่วนนักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกันมีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศต่างกัน โดยนักศึกษาสาขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย และนักศึกษาสาขาวิชาเอเชียศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศมากกว่านักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของ Wilson (2000 : 53) , จีวรธรรม ภักดีบุตร (2536) และ สมพร พุทธาพิทักษ์ผล (2553 : 14) ที่อธิบายว่าการใช้สารสนเทศของผู้ใช้แต่ละคนแตกต่างกันตามสาขาวิชา ที่ผู้ใช้ได้ศึกษามา หรือผู้ใช้มีพื้นฐานและความสนใจในสาขานั้นหรือที่พัฒนาในภายหลัง สาขาวิชาเป็นสิ่งที่กำหนดความใส่ใจเบื้องต้นในการใช้และไม่ใช้สารสนเทศเช่น นักศึกษาในสาขาวิชาคณิตศาสตร์อาจต้องการใช้และค้นหาสารสนเทศน้อยกว่านักศึกษาในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ในขณะที่เดียวกันผู้ใ้ซ้มักสนใจค้นหาสารสนเทศที่ตรงหรือเกี่ยวข้องกับสาขาของตน ทั้งโดยการได้รับการศึกษาอบรมในวิชานั้นหรือโดยความสนใจก็ตามซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุภา เอมหยวก (2549) และ สุคนธ์ทิพย์ คำจันทร์ (2549) พบว่า นักศึกษาที่มีคณะหรือสาขาวิชาที่ต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคความต้องการใช้และพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาแต่ละสาขามีความต้องการใช้สารสนเทศเฉพาะด้านตามสาขาวิชาของตนเองจึงส่งผลให้มีการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

คณะอักษรศาสตร์ควรมีนโยบายขอความร่วมมือให้อาจารย์ภายในคณะฯจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้อยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการบนอินเทอร์เน็ตในการถ่ายทอดเรื่องราวและเนื้อหาของบทเรียนซึ่งจะทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้นและนักศึกษาสามารถเข้ามาอ่านได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้สารสนเทศมากขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถติดต่อหรือปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนได้ตลอดเวลาหากมีปัญหาหรือข้อสงสัย ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

และใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตประกอบกับนักศึกษาประสบปัญหาการใช้สารสนเทศด้านแหล่งสารสนเทศบุคคล คือ แหล่งสารสนเทศบุคคลมีเวลาจำกัดในการให้ข้อมูลใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการทำให้ไม่เข้าใจ และเข้าถึงได้ยากดังนั้นการที่คณาจารย์เพิ่มรูปแบบการสอนจากการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวเป็นการสอนในชั้นเรียนและมีการทำสื่อการสอนให้อยู่ในรูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารให้กับนักศึกษามากขึ้น เช่น e-mail ควบคู่ไปด้วยจะทำให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

นอกจากนี้คณะฯควรมีการเปิดสอนรายวิชาการรู้สารสนเทศซึ่งจะต้องเป็นวิชาบังคับให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ทุกคน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีปัญหาการใช้สารสนเทศ คือ นักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์ (OPAC) และนักศึกษาไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศใดบ้างที่ให้ข้อมูลได้ตรงความต้องการซึ่งจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถค้นหาหรือเข้าถึงสารสนเทศที่ตนเองต้องการได้

2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุดดังนั้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีความหลากหลายและรองรับกับความต้องการใช้ของผู้ใช้ไม่ว่าจะเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หรือฐานข้อมูลต่างๆ นอกจากทรัพยากรที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้วนักศึกษายังมีการใช้สื่อตีพิมพ์ที่เป็นหนังสือ/ตำราในระดับมากอย่างไรก็ตามยังพบว่าทรัพยากรสารสนเทศไม่เพียงพอ แหล่งสารสนเทศไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ และสารสนเทศที่มีเก่าเกินไปดังนั้นห้องสมุดฯจึงควรให้ความสำคัญในการจัดซื้อหนังสือ/ตำราที่มีความทันสมัย และมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดให้มากขึ้น นอกจากนี้ห้องสมุดควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์และมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการใช้ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดให้บริการรวมทั้งอบรมเรื่องทักษะการสืบค้นรายการบรรณานุกรมออนไลน์หรือการสืบค้นจากแหล่งสารสนเทศต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร และเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศของนักศึกษาทั้งสายวิทยาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จะทำให้ทราบการใช้สารสนเทศอันเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงทรัพยากรสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา
2. ควรศึกษาการใช้สารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จารุพร ชูเรืองสุข. (2552). รายงานการวิจัยการใช้และความต้องการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ : กรณีศึกษา

หอสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : คณะแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จิรวรรณ ภักดีบุตร. (2536). เอกสารการสอนชุดสารนิเทศศาสตร์เบื้องต้น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จิรศักดิ์ จันกัน. (2550). พฤติกรรม ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนและนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคแพร่.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

จุฑารัตน์ ช่างทอง. (2554). รูปแบบพฤติกรรมสารสนเทศของเยาวชนไทยจากการใช้ทฤษฎีฐานราก.

วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ณัฐพล อินวานนท์. (2550). ความต้องการใช้สารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี

สื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ดวงใจ วงษ์เศษ. (2554). รายงานการวิจัยพฤติกรรมและการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และ

นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. สระบุรี : มหาวิทยาลัย

นานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก.

ทันทวี สิริธิวงศ์. (2550). การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและการใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนของ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2548). การใช้ห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : เอสอาร์ พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.

ประภาวดี สืบสนธิ์. (2546). ความต้องการใช้สารสนเทศ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาทรัพยากร

สารสนเทศ หน่วยที่ 1-8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภนิดา จิตนุกูล. (2549). รายงานการวิจัยการศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตภาคใต้.

เย็น ภู่วรรณ. (2552). ปัญหาเด็กและเยาวชนในโลกสองสถานะ. มติชนรายวัน. 3 มีนาคม : 11.

ลาวัญญ์ คำชาย. (2554). การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุ

ศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิตสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วนิดา ตรีสวัสดิ์. “วัฒนธรรมไทยในสังคมสารสนเทศ การครอบงำทางวัฒนธรรมหรือการปรับตัวตามกระแส.”

ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นราชบุรี 6,6(2547) : 40-52.

- ศิริสุภา เอมหยวก. (2549). รายงานการวิจัยการใช้สารสนเทศในการเรียนของนักศึกษาภาคปกติ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพล. (2557). **ความเป็นกลางของสื่อฟรีทีวีในการรายงานข่าว**. เข้าถึงเมื่อ 4 พฤศจิกายน. เข้าถึงได้จาก http://nidapoll.nida.ac.th/multimedia/Myfiles/Poll%202556/80-56/FullText_NIDAPoll_80-256.pdf
- สนทยา สาลี. (2551). รายงานการวิจัยพฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สมคิด ดวงจักร์. (2551). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**. กาญจนบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล. (2553). “ผู้ใช้สารสนเทศ.” ใน สารสนเทศศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สังวาลย์ ตุกพิมาย. (2551). **การใช้สารสนเทศของนักศึกษาสหกิจศึกษา : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนทรทิพย์ คำจันทร์. (2549). **ความต้องการใช้สารสนเทศและพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวรรณภูมิ. (2553). ห้องสมุดในอนาคต. มติชนรายวัน. 27 พฤษภาคม : 20.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อุไรพร เติบโต. (2550). **การใช้และการแสวงหาสารสนเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาษาต่างประเทศ

Adetoro, Niran. “Undergraduate Self-Concept and Use of Information: A Correlative Study.”

PNLA Quarterly 75,2 : 18-26.

George, Carole and others. (2006). “Scholarly use of information : Graduate students information seeking behavior.” **Information research an international electronic journal** 11,4 : 273.

Head, Alison J. and Eisenberg, Micheal B. (2010). **How college students evaluate and use information in the digital age**. Project information literacy progress report. Washington : University of Washington.

Needham G. (1981). “Information Use of Teachers in a Junior School.” **Education Libraries Bulletin**. 24 : 30-43.

Odeh, Atif Yousef. (2012). “Use of information resources by undergraduate students and its relationship with academic achievement”. **Libri** 62,3 : 222-231.

Wilson, T.D. (2000). “Human information behavior.” **Informing science** 3,2 : 49-55.